

Odporúčania pri navrhovaní budov a interiérov verejných knižníc

Spracované podľa smernice Medzinárodnej federácie knižníc – IFLA pre budovy knižníc

Architektúra knižníc a ich interiéry sa menia a vyvíjajú v súlade s celospoločenským vývojom. Knižnice už dávno nie sú skladmi kníh, ale menia sa na živé otvorené priestory, ktoré svojim čitateľom a návštevníkom ponúkajú miesto pre vzdelávanie, kultúru, stretnutia a relax.

V súlade so *Smernicou IFLA pre budovy knižníc: rozvoj a reflexie* môžeme definovať modernú knižnicu a jej interiér niekoľkými vlastnosťami.

- **Funkčný dizajn** – priestory knižnice sú vybavené kvalitným mobiliárom určeným špeciálne pre potreby knižnice
- **Adaptabilný priestor** – prispôsobivosť a možnosť modifikovať priestor v knižnici podľa potrieb aktuálne realizovaných podujatí a aktivít patrí k základným podmienkam fungovania v modernej inštitúcii. Na zabezpečenie tejto funkcie môžu byť dostupné predelové steny, vďaka ktorým sa vie priestor rozdeliť na niekoľko častí a zároveň sa rýchlo vrátiť späť do pôvodného stavu.
- **Prístupný priestor** – dodržiava štandardy prístupnosti a bezbariérovosti pre zdravotne znevýhodnených, v priestoroch sa môžu pohybovať bez rizika narazenia na bariéry. V priestore je zabezpečená dobrá orientácia (viditeľné tabule a značenia, aj v Braillovom písme). Pri návrhu interiéru je potrebné myslieť na všetky vekové kategórie návštevníkov priestorov. V priestore sú rôzne výšky stoličiek a regály na knihy pre deti sú nižšie (za predpokladu, že sa počíta s detskými návštevníkmi v priestoroch).
- **Variabilný priestor** – mobiliár v priestore knižnice je prispôsobiteľný podujatiu alebo aktivite, ktorá sa aktuálne realizuje. Použité sú knižné regály na kolieskach, ľahký nábytok a možnosti sedenia, ktoré sa dajú meniť a rýchlo presunúť.
- **Interaktívny priestor** - komunikácia so spätnou väzbou, elektronické informačné tabule, ale aj zamestnanci, s ktorými môžu návštevníci interagovať.
- **Inšpiratívny priestor** - úzko súvisí s funkčným dizajnom, prináša človeku nové a pozitívne vnímanie priestoru, pobyt tomto priestore dobre vplýva aj napr. na kreativitu a schopnosť učenia sa človeka.
- **Bezpečný a spoľahlivý priestor** - budova a priestory sú bezpečné pre všetkých. V rámci uchovávaní knižničného fondu je potrebné v priestore zabezpečiť stabilnú teplotu a vlhkosť.
- **Efektívny a trvalo udržateľný priestor** - v priestoroch navrhnuť zariadenia tak, aby sa redukovalo využívanie zdrojov (voda, energie, papier). Redukcia papiera sa dá uplatniť v knižničných službách – všetky potvrdenky, upozorňujúce emaily, upomienky sa dajú doručiť v elektronickej podobe. Pri rekonštrukcii budovy sa snažiť použiť materiály, ktoré budú eliminovať negatívny dopad na životné prostredie. Pri zariaďovaní interiéru sa snažiť čo najviac prírodných materiálov.

Zdroj: Smernica IFLA pre budovy knižníc: reflexia a rozvoj, Spolok slovenských knihovníkov/Slovak Librarians Association edícia Publikácie IFLA, Vypracované 2007, Preložené 2012.

<https://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/147-sk.pdf>